Oświadczenie złożone
przez senatora Macieja Żywnę
w dniu 6 czerwca 2024 r.

Oświadczenie skierowane do ministra finansów Andrzeja Domańskiego

Szanowny Panie Ministrze!

Zwracam się do pana z wnioskiem o rozpatrzenie propozycji zmiany przepisów dotyczących uprawnień emerytalnych funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej. Z propozycją tą wystąpili do mnie przedstawiciele związków zawodowych zrzeszających pracowników Krajowej Administracji Skarbowej. Ideą tych zmian jest ujednolicenie uprawnień pracowników zatrudnionych w KAS oraz nadanie im uprawnień podobnych do tych, które obowiązują w innych służbach. Zachęcam pana ministra do pochylenia się nad tymi propozycjami, ponieważ jest to inicjatywa oddolna, konsultowana z pracownikami KAS i mająca ich poparcie.

Poniżej przedstawiam propozycję zmian w ustawie o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin.

„Art. 1. W ustawie z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723 i 2320 oraz z 2021 r. poz. 2333, 2448 i 2490) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 5 ust. 1a otrzymuje brzmienie:

1a. Podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Straży Marszałkowskiej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza, z zastrzeżeniem ust. 3 i 4 i art. 33b. Przepisy art. 18f ust. 2–3 i 5 stosuje się odpowiednio.

2) w art. 61 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

1. Funkcjonariuszom zwolnionym z Policji państwowej oraz funkcjonariuszom Służby Celno-Skarbowej podstawę wymiaru świadczenia ustala się, przyjmując przeciętne uposażenie funkcjonariusza przysługujące na stanowisku porównywalnym do stanowiska zajmowanego w dniu zwolnienia ze służby. Przepis art. 5 oraz przeliczenie, o którym mowa w art. 58 ust. 1, stosuje się odpowiednio”.

Uzasadnienie proponowanych zmian jest następujące. Zgodnie z art. 5 ust. 1a ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin podstawę wymiaru emerytury funkcjonariusza Służby Celno-Skarbowej stanowi średnie uposażenie lub wynagrodzenie należne przez okres kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych przez funkcjonariusza. W przypadku funkcjonariuszy pożarnictwa oraz Policji podstawę wymiaru świadczenia ustala się na podstawie przeciętnego uposażenia funkcjonariusza przysługującego na stanowisku porównywalnym do stanowiska zajmowanego w dniu zwolnienia ze służby. W praktyce oznacza to, że podstawę wymiaru emerytury policyjnej w 2 wskazanych grupach oblicza się z ostatniego miesiąca pełnienia służby.

Należy zauważyć, że Policja i Służba Celno-Skarbowa to formacje o zbliżonych kompetencjach i uprawnieniach. Proponowana zmiana ma na celu ujednolicenie przepisów emerytalnych dotyczących funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej oraz funkcjonariuszy Policji. Uprawnienia tych 2 służb są zbieżne, jednak mamy do czynienia z faworyzowaniem jednej z tych formacji, co w konsekwencji prowadzi do dyskryminacji grupy drugiej.

Zmiana tej regulacji z kilku powodów nie wpłynie negatywnie na liczbę odejść funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej na emeryturę policyjną. Przede wszystkim nowelizacja przepisów przez ustawodawcę ograniczyła możliwość przejścia na emeryturę policyjną funkcjonariuszy zatrudnionych po 1 stycznia 2012 r., co zmusza ich do pozostania w służbie co najmniej 25 lat, by z tych uprawnień skorzystać. Osiągając ustawowy okres służby, będą oni mogli to zrobić, lecz wymiar podstawy nie będzie wówczas na tyle atrakcyjny, by możliwość przejścia na emeryturę policyjną można było nazwać przywilejem. Druga grupa funkcjonariuszy to osoby przyjęte do służby przed 1 stycznia 2012 r., które w tym momencie posiadają już w zdecydowanej

większości uprawnienia emerytalne, lecz mimo to nie korzystają z nich i pozostają w czynnej służbie. Projektowana zmiana pozytywnie wpłynie na prestiż służby w przypadku funkcjonariuszy mianowanych przed 1 stycznia 2012 r., zaś z biegiem lat stanie się to koniecznością również w przypadku funkcjonariuszy mianowanych po tej dacie. Przytoczone okoliczności uzasadniają wprowadzenie zasad ustalania podstawy wymiaru emerytury funkcjonariuszy Służby Celno-Skarbowej tożsamych z zasadami dotyczącymi Policji.

Zmiany wymaga również przepis zawierający się w §26 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 31 października 2002 r. w sprawie wysokości, warunków i trybu przyznawania policjantom należności za podróże służbowe i przeniesienia. Należy zauważyć, że Policja i Krajowa Administracja Skarbowa są formacjami o zbliżonych kompetencjach i uprawnieniach. W sytuacji przeniesienia ich funkcjonariusze często wspólnie pełnią służbę na zewnętrznych granicach Unii Europejskiej, jednak różnice między nimi działają demotywująco. Nadmienić należy, iż w związku ze wzrostem cen ekwiwalent dla funkcjonariuszy Policji wzrasta wraz z wynagrodzeniem, zaś w przypadku funkcjonariuszy Krajowej Administracji Skarbowej ekwiwalent w wysokości 95% stawki diety nie zmienia się od lat. Podniesienie ekwiwalentu z tytułu zwiększonych kosztów utrzymania do wysokości 50% uposażenia za każdy dzień przeniesienia może zachęcić funkcjonariuszy KAS do zgłaszania się do czasowego wspierania innych jednostek organizacyjnych, gdy jednostki te tego potrzebują.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o pozytywne rozpatrzenie niniejszego wniosku.

Maciej Żywno